

KLIMA

Kristine Grace Natividad Tome ti Nagsurat

Winnie Glendore Abarra
ti Nag-ilustrar

ISAAA Inc.

ILOCANO

**Inimprenta ken impablaak ti:
International Service for the Acquisition of Agri-biotech Applications, Inc.
www.isaaa.org**

**Karbengan ti teksto (Text copyright) © 2023 Kristine Grace Tome
Karbengan ti ladawan (Illustrations copyright) © 2023 Winnie Glendore Abarra
Impatarus ti Ilocano ni Robert Natividad**

Amin a Karbengan ket Sagsagadagan. Malaksid kadagiti sumagmamano a balikas a maar-aramat iti maysa a repaso, daytoy a libro, wenno paspaset daytoy, ket saan a mabalin a kopiaen, idulin, wenno iyakar, iti aniaman a porma wenno iti aniaman a wagas, elektroniko, mekanikal, panag-photocopy, panagrekord, panagkopia, wenno aniaman pay, no awan ti umuna a pammalubos a nakasurat manipud iti nagim-imprenta ken kadagiti nagtagikua ti karbengan.

KLIMA

**Kristine Grace Natividad Tome ti nagsurat
Winnie Glendore Abarra ti nag-ilustrar**

**“Tatang, nakasaganaakon nga mapan
idiay ekswelaan!” impukkaw ni Klima idi
rimmuar idiay kuartona.**

**“Agurayka, tarimaanek
lang daytoy ridaw
tayo. Mabiit laeng
daytoy,” sungbat ni
Tatangna.**

**Binuya ni Klima ni
Tatangna nga
nanglukat ti toolbox
ken nangtarimaan ti
doorknob.**

“Nalpasen!”

**inkiddayna nga
imbaga ken ni Klima
ken seninyasanna
nga iddepenna ti
silaw idia y
kuartona.**

**Nasaona nga naka-isem,
“Ipateg unay ni Klima...**

**...ti sangalubungan!!!”
intuloyna nga imbaga
bayat papanna nga
agap-apura idia y
kuartona nga
nangeddep ti silawna.**

**Idiay eskuelaan, naragsak ti ay-ayamda
Klima ken Julia a gayyemna.**

**“Klima adda balloons idiay bag ko.
Punuenta iti danum,” kuna ni Julia.**

A cartoon illustration of a young girl with brown hair and glasses, looking up with a surprised expression. She is in a green field with white daisies under a blue sky with clouds. A small blue house is visible on the right. A speech bubble contains text in Ilocano.

Nagbatingting ti kampana nga senyas ti oras ket nagapurada nga nagsubli idia kuartoda para it sumaruno nga klaseda. Gupu iti apurada, napanawan ni Klima dia faucet nga agtedtedted.

**“Hmmm ok lang daydiay. Bassit laeng nga kantidad ti masayang nga danum,”
nakunana iti uneg panunot na.**

ART CLASS

**Kabayatan ti Art Class da,
imbaga ni Teacher Camille
nga agpintada iti
kabanbantayan.**

**Aramidenyo nga berde to
kabanbantayan gapu ta
namaymayat no adu ti kaykayona.
Mangipinta kayo pay iti
nadumaduma nga animals. Saan
tayo magustuan ti bassit kayona
ken awan animals nga kabakiran.**

**Marigatan nga agdrawing ni Klima
kadagiti animals. Masikoranen nga
agdrawing. Kinunes-kunesna dagiti papel
nga nagdrawingana iti makasangpulo
beses.**

**“Aaargh! Nagripat metten!” Nakuna ni
Klima.**

“Madlawko nga marigatan kayo nga agpinta. Ag-break time tayo pay ngem sakbay rummuar iti kuarto pidutenyo ken ikabil idiaay trash can amin nga papel a warayo,” imbaga ni Teacher Camille.

“Okaaay, madam,” tinungpal ni Klima ti bilin ni Teacher Camille.

“Ammoyo no sino ti nangpanaw nga nakalukat ti faucet idiay ruar, Klima?” dinamag ni Teacher Camille.

“Hmmm, siak madam. Agap-apuraak ngamin itay,” sungbat ni Klima nga nakaamiris ti liway na.

Ammok nga masapul tayo ti agapura ngem ti sangalubungan ket agkurangen ti oras na para masalakniban. Dagiti babassit nga banag nga saan tayo maaramid nga pangsalaknib ti Lubong ket datayonto ti kiddaranna kadagiti sumarsaruno ng adlaw. Agibelleng ken agiwara ti basura uray ania nga lugar; agusar ti adu nga papel; ken baybay-an wenno panawan ti faucet nga agtedtedted. Dagitoy ti senyales ti saan tayo pamangipateg nga salakniban ti Lubong tayo. Maysa ka nga nasingpet nga ubing Klima. Sapay koma ta saanka agbalbaliw,” pananglawlawag ti maestra.

Kalpasan na, adda intedna nga pocket mirror ken ni Klima. “Daytoy ti mangtulong kwenka tapno maawatam no ania ti mapasamak kadagiti sumarsaruno nga adlaw.”

Iti dayta nga rabii, napanunot
ni Klima ti bilin ni Teacher
Camille. Innalana diay pocket
mirror ket kinitana ti langana.

“Ipateg unay ni Klima ti
Lubong ngem...”

Adda rimmuar a nalawag nga
silaw manipud idiaay pocket
mirror ket nalawagan ti
kuartona.

**Idi immulagat na dagiti
matana, nakitana to
bagina idia eskwelaanda,
nakakawes ti pareho nga
uniform iti dayta nga
aldaw. Kasla agbuybuya
isuna ti replay diay
napalabas nga aldawna.
Agay-ayam da ken ni Julia
ti water balloons,
napanawanna nga
nakalukat pay diay faucet,
ken nagiwara ti waste
papers idiary uneg ti art
class da.**

Iti apagdarikmat, nagbalin a teenager ni Klima ngem mairuamnan ti ugali na. Nagbalin nga nataengan, ngem kasta latta metten ti ugalina.

Nadlawna nga kabayatan ti panagbuybuyana ti bagina nga bumaket, ti aglawlaw na nga lubong ket nadagaang, natikag ti daga ken nakalidliday.

“Ania ri mapaspasamak?” napanunotna.

**Nakitana daydiay pocket
mirror ket innalana.
Nilukatanna ket
naglawag manen iti
lawlawna a kasla dati.**

**Nabuyana manen nga
agay-ayayamda ti water
balloon ken mi
gayyemna nga Julia,
ngem ita ket insarana
diay switch ti faucet
sakbay nga nagsublida
idiay klaseda.**

**Napan iti Art Class da
ngem maysa laeng nga
papel ti inusarna na
nagdrawing. Inkabilna
amin nga warada idiy
trash can.**

**Dimmakel nga
nataengan a
nasayaat amin
aramidna para
ti
sangalubongan.
Ti aglawna ket
nalawag ken
napintas.**

“Klima!”

**Nakariing ni Klima idi mangngegna ti boses
ni Nanangna.**

“Agkalkalingetan ka anak. Apay kadi agtagtagainepka?”

**“Wen ngarud...Nanang, apay nga ipateg ken salakniban ti planeta tayo,”
nasaludsod ni Klima.**

**“Ti planeta tayo ket adu nga banag ti paglaslasatanna. Nadagaang itan, adda pay
super bagyo, ti daga ket namagmaga no maiyarig idi un-una nga aldaw. Isu daytoy
ti kunada nga climate change,” impalawag ni nanang ni Klima.**

“Apay nga kastoy ti pamaspasamak?” nasaludsod ni Klima.

A stylized illustration of a woman with brown hair and large, expressive eyes, looking towards the right. The background features a bright blue sky with a large, soft white sun, a green hill, and a field of yellow and green plants.

**“Ngamin ket nabaybayan-an dagiti tattao ti
lubong tayo. Ngem saanka maawanan ti
namnama, maysaak nga scientist. Dagiti padak
nga scientist ket mangar-aramid ti
pamuspusan tapno masalakniban ti lubong
tayo. Naibagak kadin kenka no ania ti trabaho
ni Nanang mo?”**

**“Ti ammok laeng adadalen yo ti pagay,”
sungbat ni Klima kabayatan ti panagsuyaabna.**

**“Wen. Adadalek no kasano nga biagen ti
pagay uray napudot ken natikag ti tiempona.
Dagiti dadduma nga scientists
nakadiskubreda ti teknolohiya nga mabalin
biagen ti pagay uray malayos,” naestorya ni
Nanangna.**

**“Ania? Kasano?” damag ni Klima nga
masmasdaawan.**

“Malagipmo ni Tatang idi tanarimaanna ti ridaw idi kalman? Nagusar ti toolbox. Agust-usar kami net to toolbox nga maawagan ti biotechnology. Dagitoy nga teknolohiya ti masapul tapno dagiti mulmula ke taraken nga animals ket nasalun-at panagbiagda ken malasatanda ti didigra gapu iti climate change.”

“Naglaingka, Nanang! Estoriaekto kadagiti gagayyemko panggep iti dayta nga aramidyo,” imbiga ni Klima ken ni nanangna.

“Uray sika met Klima, nalaingka. Ipategmo unay ti sangalubongan, ket no agtinnulongta, saan nga adu ti dakes nga pagbalbaliwan ti planeta tayo.”

Binisong ni Nanang ti muring ni Klima.

“Agsublikan anak nga maturog,” nakuna ni Nanang na bayat panagruarna ti kuarto ni Klima.

Kinita ni Klima tay pocket mirror idia drawer na. Insara ti drawer ken ineddepna ti silaw.

“Ipateg unay ni Klima ti Lubong,” inya-rasaasna ken nagkidem nga nakaisem. Ti masakbayan ti biagna ket naraniag ken napintas.

AGADAL TAYO KEN KLIMA!

KLIMA

Ti kadawyan a kasasaad ti tiempo iti maysa a lugar ken ti tiempo ti tawen.

Panggep iti Adu Pay nga Ammuen:
Tapno ad-adu pay ti maammuan maipapan iti panagbalbaliw ti klima ken biotechnology, bisitaen ti bit.ly/ISAAAPocketK43 wenno www.isaaa.org.

PANAGBALBALIW TI KLIMA

Dagiti panagbalbaliw iti wagas ti panagtiempo (kas iti temperatura ken panagtutudo) iti maysa a lugar kadagiti adu a tawen.

Dadduma nga Epekto ti Panagbalbaliw ti Klima:

- Nabara nga temperatura
- Napipigsa nga bagyo
- Natikag a dagdaga

BIOTECHNOLOGY

Maysa a tekniko ti siensia nga agus-usar kadagiti sibibiag nga organismo tapno makaaramid kadagiti makatulong a produkto wenno nasaysayaat a mulmula, an-animal, ken dadduma pay nga organismo.

Kas pagarigan dagiti Produkto ti Biotech:

- Mais a kabaelanna ti agbiag uray natikag ti tiempo
- Makapasalun-at a bagas
- Tarong a saan a maapektaran ti insekto

